

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Téma: Próbány Zsigmond

A budapesti utcák különös titkai

Forrás:

*Magyar Nemzet
Budapest 1937 XII/28*

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy 725.092.1

He

Idő "1937"

Személy

Helyszám

Ugye, Nyájas olvasó, jó cím... «Megragadta» becses figyelmedet. Nos, bocsása meg, minden különösebb titok nélkül beszélgetünk Budapest utcáiról, de kénytelen voltam a «titokzatos» jelzőt is odailleszteni a cikk címébe, mert Nyájas olvasó, kissé elrontották az ízlésedet.

Nézünk csak egymás szemébe és valljuk meg, hogy a villamos várása közben, vagy a rikkanca kurjantásait hallván, akaratlanul a zsebünkbe nyulunk a negyven fillérért. Az ujságarusok állványaira helyezett lapok első oldaláról kiabál a vas-kosbetűs cím: *Izgalom a szörnyeteg megasztásánál... A gyilkos meg is köztöltte üdözata húsát...*

Hát csoda, ha előbb-utóbb megváltozik ízlésed, akaratod, lelki kapcsolatod a sajtóval és számmodra csak az a napilap érdek, amelyből ömlik a vér?

Bocsáss meg tehát a csaloga-

tó címért, nem különös, véres, izgalmas, hajszás utcai titkok felebbentéshez invitáltak, ó, pillanatra sem, csupán szórakozni hívják, szemlélni a Városban, ahol élünk, dolgozunk és szemtanúvá magasztosulunk... Vasárnap van, talán reáérsz Nyájas olvasó, jöjj hát egy sétára s biztosítalak, hogy jól érzed majd magad.

MIKSZÁTH

Kálmán mondotta volt, hogy a túlvilágon, — s bizonyosan igazolódott is elképzelése, — valamiféle rendszert vezettek be az utcák elnevezésénél. No nem olyan rideg és minden fantáziát nélkülöző rendszert ismert Amerika metropolusaiban, ahol egyszerűen

számozzák az utcákat Mikszáth úgy képzelte, hogy a főútvonalból jobbra és balra futó utcák és utcácskák lakóik után nyerne elnevezést... Például ahol a tímárok telepedtek le a Mennyei Lakáshivatal utasításai alapján, az a Tímár-utca... (Óbudán a Tímár-utcában egyetlenegy tímár sem lakik...) A pékek-lakta menyei-utca a Pék-utca, a sifonésoké a Sifonér-utca, a poétáké a Poéta-utca, az ügyvédeké az Ügyvéd-utca, (bár Mikszáth megjegyezte, hogy ez a fiskális-utca, csak afféle kis Köz lesz, mert nem igen hiszi, hogy a paragrafusok mesterei nagy tömeggel kerüljenek a boldog Mennybe...)

A napokban, Nyájas olvasó, — a Bécsi-út egyik kedves vendéglőjében beszélgettünk páran. (A Bécsi-úttal nincs baj, mert valóban Bécs felé vezet.) A kedves-ízű, tarka abroszon enyhét és kedvet adó borocska. Hatan poharaztunk, — a híres zeneszerző, a rádió egyik régi rendezője, a megsoványodott humorista, egy fiatal író. No és a tréfás történetek s az óbudai kocsmák híres és borissza bohémjei, akik szívesen fogadták e különös titkokat feltáró cikk íróját is...

Nem politizálunk. Lelkivilágunk számára a politika tiltott terület, amelyen manapság könnyű eltévedni... Jónapot!

Mi inkább társasjátékokat játszunk, kedves játékokat — a kártyát se szeretjük, — de pár pohár bort a társasjátékos minden esetben nyerhet, ha ügyes és szellemes...

EZÜTTAL

a pesti utcákkal játszottunk. Roppant egyszerű... A játékvezető felteszi a kérdést. A játékos papírt és ceruzát vesznek elő. A játék vezetője ezúttal a humorista volt... — Nos, Barátaim, — kezdte és megvillant két, vizslafényes szemét. — Budapestet jól ismerjük valamennyien. Tessék felsorolni, illetve leírni azokat az utcákat, amelyeket a régi — jó pestbudaiak virágokról neveztek el.

Kedves fejedat. A papír fölét hajoltunk és elkezdődött a verseny... Nos, Nyájas olvasó, tán nem is sejted, hogy mily különös eredménnyel végződött a verseny első menete. Figyelj csak! Van Budán és Pesten, helyesebben Budapesten Bimbó, Gyöngyvirág, Rózsa, Tulipán, Harangvirág, Hóvirág, Ibolya, Jácint, Jázmin, Liliom, Nárcisz, Nefelejcs, Orgona, Pipacs, Rezeda, Rózsa és Szegfű-utca... Ugye milyen gyönyörű eszokor! Érzed mennyi édes illat árad ki belőlük?

Ekaruiom, a játék virágmene-tét a fiatal író nverte meg... Játszottunk tovább.

A KATONASÁGGAL

kapcsolatos utcák nevel varázsolódtak a papírra. Hiába, katonanemzet voltunk, itt aztán arattunk valamennyien. Mert sehol a világon nincs annyi katonai-utcai, mint

Borz, a Csíz, a Csuka, a Csóka, a Cinege, a Denevér, a Dongó, a Darázs, az Evetke, a Farkas, a Galamb, a Fülemlüle, a Fűrj, a Gerle, a Gólya, a Hangya, a Harcsa, a Harkály, a Hattyú, a Héja, a Holló, a Kacsa, a Kakok, a Kánya, a Kecske, a Keselyű, a Kígyó, a Kócsag, a Lepke, a Medve, a Menyét, a Nyest, a Nyúl, az Ordás, az Oroszlán, az Ózike, a Pacsirta, a Páva, a Sirály, a Pillangó, a Pinty, a Sas, a Sólyom, a Rigó, a Seregély, a Szarvas, sőt a pletyka Szarka-utcában is...

Micsoda hatalmas állatsereglet, ugyebár. Negyvenhat-féle állat, vagy állatocska... Csak egyellenegy nem él közülök hazai földön, — az Oroszlán... Igen, kevés a hazai oroszlán, — bár e cikk írása közben jutott eszembe, hogy van még Budapesten Tigris és Teve-utca is... Igaz, tigrisek is csak kílthonban akadnak, s tevék is ritkán jár már a magyar...

EZT A MENETET

én nyertem. Világszegény életemben szerettem az állatokat, jobban az embereknél. Hogy miért, ezt ne kérdezd meg tőlem ó Nyájas olvasó...

Hála Isten a magyar konyha a legjobb a világon, — legalább nekem, — így kíváncsi voltam, mi a véleménye a pesti utcáknak a fűszerekről... Hát nem árulnak el nagyobb ro-

Budapesten. (S mégis 1526 — óta éavesztettünk minden háborút... Igen a jóból is megárt a sok...) Tehát utcabláink el-árulják, hogy van: Apród, Akna, Bajnok, Csata, Dandár, Dárda, Erőd, Ezredes, Gránát, Hadapród, Hadnagy, Hadúr, Hajdu, Hidász, Hírnök, Hétvezér, Huszár, Kard, Kartács, Kürt, Laktanya, Lovag, Roham, Órnagy, Testőr, Tábornok, Utász és Úteg-utca...

Tizzel több, mint amennyit a virágokról kereszteltek el...

De a főváros népe nem csak a virágot, meg az ágyút szereti. Nem csak a Liliomot és az Órnagyot Szereti az állatokat, madarakat, lepkéket, rovarokat, sőt a ragadozókat is. Mert sőtálgathatsz Nyájas olvasó a

konszenvet, mert kiderült, hogy összesen három fűszerről elnevezett utcánk van csupán, — Bors, Cukor és Só-utca...

Elég is...

Nem feledkeztünk meg arról sem, vajjon van e Budapesten ilyen is, hogy Pénz-utca? Nincs. Nem is csodálni való... De azért a pesti utca nem hagyja magát s találunk a millió, gyönyörű városban Filler, Pengő, Forint, Korona (tér) és Garas-utcát is... Parancsolj ó olvasó és sétálj ott, ahol tejszik...

— Halló! — kiáltott fel a humorista, — mi van a zenével? Már tudniillik a hangszerekkel?

MERT EBBEN

az ódon évszázados kocsmában nincs zene. A bor meg néha muzsikát kíván...

Igy aztán megint csak kiszaladtunk az utcára. S megállapítottuk, hogy van nekünk Dob, Cimbalom, Hegedűs és Tárogató-utcánk. Ne féltsük Budapestet, — egy dobból, cimbalomból, hegedűből és tárogatóból egész jó zenekart lehet összehozni. Bőgő majd csak akad valahol a Cigány-utcában. Ilyen utca ugyan nincs, de van egy pár mégis...

Aztán, a játék hatodik menetében reájöttünk, hogy Budapest nem hagyja cserben edes kis országunk folyóit sem... Mert van nekünk Duna, Ipoly, Maros, Sajó, Sió, Szamos, Bodrog, Tisza, Zagyva, Száva, Berettyó, sőt Garam-utcánk is...

És elmehetnénk szó nélkül a föld fái mellett? Hiszen hány-szor járunk az Akácfa, Boróka, Bükkös, Csemete, Cserfa, Fenyő, Galagonya, Gesztenye, Füge, Fűz, Hársfa, Javor, Jegenye, Kőris, Megyfa, Tölgyfa, Mogyoró, Pálma, Vadrózsa és a Nyárfa-utcában is... Igaz, hogy például a Tölgyfa-utcában ma már egyetlenegy tölgy sincs... Sebaj! Volt. És virított akác az Akácfa-utcában is...

Ennél a menetnél a deresedő kedves-bohém újságíró vitte a pálmát, mert papirosán még két fa szerepelt, a Kis — Díőfa-utca... Ó, mi tudjuk, hogy miért...

NINCS HIÁNY,

6 Nyájas olvasó a gyümölcsökben sem. Afonya,

Alma, Barack. Dinnye, Eper, Galagonya, Körte, Málna, Szamóca, Szilva-utcánk is van, hála az Urnak...

Nos, miután elérkeznyedtünk s a hangulat mind magasabbra zúdította utcai örömeink boros hullámain, maradtunk még egy kicsit, a — hangulatnál. Nincs város a világon, ahol ilyen sok volna a Hangulatból... Ime: Alkony... Angyal... Álmos... Aldás... Aranykéz... Arnyas... Árva... Balzsam... Csend... Csillag... Ciprus... Délibáb... Fe hó... Hajnal... Harmat... Holdvilág... Hold... Költő... Mi- atyánk... Szív... Szivárvány... Tővis-utcánk is van, sőt egy Tündér-közünk is...

A játék befejeztetett. Pom-

pás kirándulás volt. Gyermeken örültünk az orcának, amelyet Ime, így mutat a város. S már indultunk volna, amikor a Kis őja-utca kedvelőjének eszébe jutott, hogy Budapest utcái nem feledkeznek meg Noé-apánk tiszteletéről sem, a bo-rozókról, vagy csendes nedűkedvelőkről, akiknek bizonyára kedvesebb a Badacsonyi, a Csap, a Csapláros, a Verpeltől, a Szeszgyár, a Szőlő, a Szüret, a Venyige, és a Vilányi-út, illetve utcák s néha elpihentel- őket az az utcácska is, amelyről így mesél a nóta: *Árok, árok, de mély árok...*

Fizetés után, hogy kedélyünket újra felderítse kissé, így szólt a humorista:

— Nos, melyik a nadrágtar- tó-utca?

Az öszlő bohém találta el!

— Az Őb-utca...

Nyert...

Babay József